

REGIONŲ APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. balandžio 22 d.
Kaunas

Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmų teisėja Janina Vitunskienė, susipažinusi su Viešojo intereso gynimo fondo skundu atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

n u s t a t ė :

Regionų apygardos administraciniame teisme gautas Viešojo intereso gynimo fondo skundas atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai, kuriuo prašoma: 1) panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-02-18 įsakymą Nr. A-840 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo“; 2) įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorių priimti administracinės procedūros sprendimą pagal Viešojo intereso gynimo fondo skundus – 2021-02-08 „Viešą suinteresuotos visuomenės kreipimąsi dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne“ ir 2021-02-17 „Pasiūlymą panaikinti (arba pakeisti) sprendimą dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne“; 3) įpareigoti atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinant poreikį automobiliams statyti žemės sklype Vydūno al. 4, Kaune.

Skundą dalyje atsisakytina priimti.

Pirmiausiai pažymėtina, kad iš pridedamų dokumentų matyti, kad pareiškėjas, kreipdamasis į teismą, padarė rašymo apsirikimo klaidą, prašydamas panaikinti 2021-02-18 įsakymą Nr. A-840, todėl laikytina, kad pareiškėjas teismo prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos 2021-03-12 įsakymą Nr. A-840 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo“ (toliau – ir skundžiamas įsakymas).

Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 5 straipsnio 1 dalį, kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtinta, jog teismas imasi nagrinėti administracinę bylą pagal asmens arba jo atstovo, kuris kreipiasi, kad būtų apginta jo teisė arba įstatymų saugomas interesas, skundą taip pat įstatymų nustatytais atvejais pagal viešojo administravimo subjektų, organizacijų ar fizinių asmenų pareiškimą dėl viešojo intereso arba valstybės, savivaldybės ir asmenų teisų bei įstatymų saugomų interesų gynimo. ABTĮ 23 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo), taip pat vilkinimo atlikti veiksmus turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Taigi, administraciniams teismams priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų,

taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT), formuojantis vienodą administracinių teismų praktiką, savo nutartyse ne kartą yra nurodęs, kad tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, kad skundžiamas aktas ar veiksmas, jokių teisinių pasekmių nesukelia, kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti, kaip nepriskirtiną administraciniams teismams, kadangi, nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmis (žr., pvz., LVAT 2010 m. balandžio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁸²²-172/2010; 2010 m. spalio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS¹⁴³-560/2010). Jei nagrinėjant bylą nustatoma, kad skundžiamas aktas ar veiksmas jokių teisinių pasekmių nesukelia, t. y. kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, teismas nutraukia bylą kaip nepriskirtiną administracinių teismų kompetencijai (ABTĮ 103 str. 1 p.; žr., pvz., LVAT 2017 m. liepos 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-550-525/2017).

LVAT taip pat ne kartą yra nurodęs, jog vientisos (vienos) administracinės procedūros metu, prieš priimant galutinį sprendimą, gali būti ir dažnai yra surašomas ne vienas viešojo administravimo institucijos dokumentas. Šie dokumentai paprastai atlieka pagalbinį, tarpinį ar aptarnaujantį vaidmenį viešojo administravimo procedūroje ir jais dažniausiai nėra įforminami baigiamieji (galutiniai) kompetentingų (įgaliotų) asmenų (pareigūnų) sprendimai tuo klausimu, dėl kurio buvo pradėta administracinė procedūra. Jais gali būti sprendžiami įvairūs procedūriniai klausimai, tiesiogiai nesusiję su asmens teisių ar pareigų atsiradimu, pasikeitimu ar išnykimu (pasibaigimu). Dėl šios priežasties šie dokumentai dažnai (tačiau jokia būdu ne visada) suinteresuotiems asmenims jokių materialinių teisinių pasekmių nesukelia. Kai skundžiamas aktas ar veiksmas akivaizdžiai jokių teisinių pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu (žr., pvz., LVAT 2017 m. rugsėjo 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-837-442/2017, 2011 m. birželio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-69/2011).

Teismas pažymi, jog Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnyje 1 dalyje numatyta, kad teritorijų planavimo proceso (iki teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo) metu neteisėtai priimtus administracinius sprendimus suinteresuotų asmenų prašymu ar savo iniciatyva administracine tvarka panaikina šiuos sprendimus priėmę subjektai arba teismas. Kreiptis į sprendimus priėmusią instituciją ar teismą turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, taip pat šių asmenų skundų ar pranešimų pagrindu arba savo iniciatyva – pagal kompetenciją teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos, kiti viešojo administravimo subjektai, suinteresuotos visuomenės atstovai, gindami visuomenės (viešąjį) interesą. Kreiptis į teismą panaikinti neteisėtai priimtą administracinį sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo panaikinimo turi teisę teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos ir kiti pagal kompetenciją viešojo administravimo subjektai, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeisti.

Pareiškėjas Viešojo intereso gynimo fondas pirmuoju skundo reikalavimu prašo panaikinti 2021m. kovo 12 d. įsakymą, kuriuo nuspręsta organizuoti žemės sklypo (3,3486 ha) Vydūno al. 4, Kaune, detaliojo plano, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės valdybos 2002 m. gegužės 14 d. sprendimu Nr. 517 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 detaliojo plano patvirtinimo“, keitimą ir nustatomas planavimo tikslas – vadovaujantis Kauno miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais suplanuoti teritoriją visuomenės reikmėms skirtiems inžineriniams statiniams, pakeisti žemės sklypo naudojimo būdą, pakeisti ir (ar) nustatyti naujus planuojamos teritorijos naudojimo reglamentus, numatyti paėmimą visuomenės poreikiams.

Pagal Teritorijų planavimo įstatymo 25 straipsnio nuostatas, kompleksinio teritorijų planavimo procesą sudaro šie etapai: 1) parengiamasis; 2) rengimo; 3) baigiamasis. Jame numatyta, kad Parengiamuoju etapu planavimo organizatorius pagal nustatytus planavimo tikslus numato

planuojamą teritoriją, parengia ir patvirtina planavimo darbų programą. Be kita, ko jame įtvirtinta, jog parengiamuoju etapu atliekami planuojamos teritorijos galimos taršos tyrimai, kai planuojama pramoninių teritorijų konversija, jeigu planavimo darbų programoje numatyta, atliekami kiti tyrimai, galimybių studijos. Be to, Vyriausybės nustatyta tvarka nustatoma, ar bus atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV).

Iš skundžiamo įsakymo turinio matyti, jog jis priimtas detaliojo plano korektūros pradiniam etape. Skundžiamame įsakyme nuspręsta organizuoti detaliojo plano, patvirtinto dėl žemės sklypo Vydūno al. 4, Kaune, keitimo procedūrą, nurodant planavimo tikslus, be kita ko, numatant žemės paėmimą visuomenės poreikiams. Tačiau skundžiamu įsakymu nėra priimti jokie teritorijų planavimo sprendiniai, o tik nurodyta, jog numatoma vadovaujantis Kauno miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais suplanuoti teritoriją visuomenės reikmėms skirtiems inžineriniams statiniams.

Teismo vertinimu, skundžiamu įsakymu yra išspręstas procedūrinis klausimas dėl detaliojo plano keitimo (koregavimo) procedūros pradžios, t. y. jo organizavimo, tačiau juo nesukuriamos teisės ir pareigos, pasikeitimas ar išnykimas (pasibaigimas) suinteresuotiems asmenims, taip pat ir pareiškėjui, atstovaujantiems suinteresuotą visuomenę. Dėl skundžiamo įsakymo dalies, kuria pripažintas netekusiu galios Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. spalio 8 d. įsakymas Nr. A-3361 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4, Kaune, detaliojo plano keitimo“ pareiškėjas ginčo nekelia.

Pareiškėjai skunde kelia argumentus, jog skundžiamas įsakymas buvo priimtas, neatlikus ginčo teritorijai teisės aktais nustatytą strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – ir SPAV) ir poveikio aplinkai vertinimo (toliau – ir PAV) procedūrų.

Teismas nekvestionuoja pareiškėjo, kaip suinteresuotos visuomenės, teisės dalyvauti minėtose procedūrose. Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnyje, be kita ko, numatyta, jog suinteresuota visuomenė turi teisę: nustatyta tvarka gauti informaciją apie aplinką (1 dalies 1punktas), nustatyta tvarka dalyvauti planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesuose ir teikti pasiūlymus (2punktas); turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą (2 dalis).

Planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimą (toliau – vertinimas), šio proceso dalyvių santykius, taip pat vertinimo ir sprendimo priėmimo sąsajas reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintas Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kurio 8.3 numatyta, jog apie teritorijų planavimo dokumento įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai vertinimo procesą visuomenė informuojama ir jame dalyvauja Teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka; apie kito plano ar programos įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai vertinimo procesą visuomenė informuojama ir jame dalyvauja aplinkos ministro nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455 patvirtintame Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos apraše, be kita ko, įtvirtinta, jog Šis Tvarkos aprašas privalomas visiems juo reglamentuojamo vertinimo proceso dalyviams (4p.), viešinimo apie plano ar programos projektą ir vertinimą procedūrą sudaro pranešimas visuomenei apie organizatoriaus sprendimą atlikti arba neatlikti plano ar programos vertinimą (5p.).

Konkrečiu atveju akivaizdu, jog skundžiamu įsakymu nebuvo atlikti veiksmai dėl ginčo teritorijos suplanavimo (juo nepatvirtinta planavimo darbų programa, planai ir pan.), todėl nebuvo spręsta ir dėl poveikio aplinkai ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo. Šias aplinkybes patvirtina ir į bylą pateiktas Kauno miesto savivaldybės administracijos raštas, priimtas atsakant į

pareiškėjo 2021-02-08 ir 2011-02-17 kreipimąsi, kuriame nurodyta, jog atliekant ginčo teritorijos planavimą numatomos veiklos galimas poveikis gretimoms teritorijoms bus įvertintas teisės aktu nustatyta tvarka.

Remiantis išdėstytais argumentais, atsižvelgus į tai, kad pareiškėjo skundžiamas įsakymas yra tarpinio pobūdžio dokumentas ir jo panaikinimas nesukels pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, pareiškėjo skundo reikalavimą dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. A-840 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo“ atsisakytina priimti ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu.

Pareiškėjas trečiuoju skundo reikalavimu prašo teismą įpareigoti atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinant poreikį automobiliams statyti žemės sklype Vydūno al. 4, Kaune.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje yra ne kartą pažymėta, jog savarankiškas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus paprastai reiškiamas tada, kai atitinkama institucija neatlieka veiksmų pagal kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti. Tokiu atveju paprastai iš esmės yra skundžiamas tam tikras institucijos neveikimas (pvz. žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. spalio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS6-351/2006, 2013 m. balandžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS444-387/2013 2014 m. birželio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS858-442/2014).

Pažymėtina, kad skundą teismui, reiškiant reikalavimą įpareigoti atsakovą atlikti tam tikrus veiksmus, suinteresuotas asmuo gali pateikti tik tuo atveju, jeigu jo atžvilgiu yra priimtas šio administravimo subjekto atsisakymas atlikti prašomus veiksmus ar viešojo administravimo subjektas vilkina tokių veiksmų atlikimą. Nesant atsakovo atsisakymo ar vilkinimo atlikti pareiškėjo prašomus veiksmus, skundas negali būti nagrinėjamas teisme.

Atsižvelgiant į tai, jog nagrinėjamu atveju byloje nėra duomenų apie pareiškėjo kreipimąsi į atsakovą dėl atrankos poveikio aplinkai vertinimo atlikimo bei priimtą organizatoriaus atsisakymą atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą dėl planuojamos ūkinės veiklos, teismas konstatuoja, kad toks skundo reikalavimas negali būti ginčo dalyku, todėl šį reikalavimą taip pat atsisakytina priimti ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu.

Pareiškėjas antruoju skundo reikalavimu prašo įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorių priimti administracinės procedūros sprendimą pagal Viešojo intereso gynimo fondo skundus – 2021-02-08 „Viešą suinteresuotos visuomenės kreipimąsi dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne“ ir 2021-02-17 „Pasiūlymą panaikinti (arba pakeisti) sprendimą dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne“.

Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 68 straipsnio 2 dalis nustato, kai byloje yra daugiau kaip vienas reikalavimas, prireikus teismas kai kuriuos iš jų gali išskirti į atskirą bylą.

Teismo vertinimu, prašymai įpareigoti priimti administracinės procedūros sprendimus nėra tiesiogiai susiję su reikalavimais dėl skundžiamo įsakymo panaikinimo ir dėl įpareigojimo atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą, todėl siekiant užtikrinti proceso operatyvumo ir ekonomiškumo principą, tikslinga pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo reikalavimą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl įpareigojimo Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorių priimti administracinės procedūros sprendimą pagal Viešojo intereso gynimo fondo skundus – 2021-02-08 „Viešą suinteresuotos visuomenės kreipimąsi dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne“ ir 2021-02-17 „Pasiūlymą panaikinti (arba pakeisti) sprendimą dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne“ išskirti į atskirą administracinę bylą suteikiant jai Nr. eI3-5718-422/2021.

Vadovaudamasis Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 68 straipsnio 2 dalimi teismas

n u t a r i a :

Atsisakyti priimti pareiškėjos Viešojo intereso gynimo fondo skundo dalį, kuria prašoma panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-03-12 įsakymą Nr. A-840 „Dėl žemės sklypo Vydūno al. 4 Kaune detaliojo plano keitimo” ir įpareigoti atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūrą dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinant poreikį automobiliams statyti žemės sklype Vydūno al. 4, Kaune.

Pareiškėjo Viešojo intereso gynimo fondo skundo reikalavimą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai, kuriuo prašoma įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorių priimti administracinės procedūros sprendimą pagal Viešojo intereso gynimo fondo skundus – 2021-02-08 „Viešą suinteresuotos visuomenės kreipimąsi dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne” ir 2021-02-17 „Pasiūlymą panaikinti (arba pakeisti) sprendimą dėl automobilių parkavimo aikštelės Kauno Ažuolyne” išskirti į atskirą bylą, jai suteikiant Nr. eI3-5718-422/2021.

Nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti skundo reikalavimus per septynias kalendorines dienas nuo jos patvirtintos kopijos (nuorašo) įteikimo dienos atskiruoju skundu gali būti skundžiama Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmus.

Kita nutarties dalies neskundžiama.

Teisėja

Janina Vitunskienė